

vojaški duhovnik«, sp. *Fr. Kavčič*, III. Poučni spisi: 1. »Spanje in sanje«, poljudna razprava, sp. *Iv. Štrukelj*; 2. »Solnčnica — prekoristna rastlina«, sp. *M. Cilenšek* v Ptuji; 3. »Trije spisi o sadjarstvu«, sp. *Fr. Praprotnik*.

**Poziv.** Na obalah jadranskega morja smo dné 16. februvarija k večnemu počitku položili moža, kateri se je z besedo, pisano in govorjeno, z dejanjem izkazal izbornega rodoljuba, ki si je nevenljivih zaslug pridobil za vse Slovence, osobito za primorske; materi zemlji smo izročili *Frana Cegnarja*.

Dasi dobro prepričan, da bi že kot slavjen pesnik mogel izpolniti dolžnosti slovenskega rodoljuba, vendar je drage volje stopil v vrste tistih móž, ki so snovali narodna društva; v Trstu in v okolici je navduševal in poučeval Slovence. Več kakor 25 let je v Trstu kot spreten časnikar zastopal interese slovenskega in slovanskega življa; pri vseh časnikih, ki so tukaj izhajali, imel je najveljavnejšo besedo, in se je kot tak izkazal pravega narodnega učitelja, ne gledé na to, je li mu je to na korist ali ne. V mestnem zboru je v težavnih razmerah govoril za Slovence.

Učil je več let na gimnaziji slovenščino in marsikateremu učencu v srce vcepil ljubezen do domovine in ga odgojil v zvestega narodnjaka.

Cegnarju pa imajo hvaležni biti Slovenci tudi izven Primorskega. V viharjih letih 1848.—49. je kot časnikar v Ljubljani neumorno delal za prospeh slovenskega naroda; v lepih, blagoglasnih pesmih je bodril Slovence pevaje:

»Hej rojaki, opasujmo uma svitile mečes; v izbrani obliki nam je presajal cvetlice iz tujih slovstev na naše domače gredice; njegove pesmi, v slovenskih društvih govorjene in spevane, polnile so z ognjenim rodoljubjem srca mladih in starih Slovencev.

Dolžni smo tedaj vsi Slovenci postaviti pesniku in zagovorniku našemu sedaj oskromen spomenik tam, kjer

v črni zemlji v Bogu spi;  
Lepše solnce njemu sije,  
Lepša zarja rumeni.

Dokler je živel in delal, ni mu sijala lepa zarja, pa vendar je bil nepremakljiv kakor kraška skala; tem več smo mu hvale dolžni za njegovo življenje.

Podpisani odbor se torej obrača z uljudno prošnjo do vseh zavednih Slovencev, osobito do narodnih društev, naj blagovolé poslati primerne doneske, da postavimo Cegnarju vsaj oskromen spomenik.

Darovi se bodo naznanjali po »Eдинosti«.

V Trstu, dné 10. avgusta 1892.

Začasni odbor:

*Gr. Jereb,*  
tajnik.

*Dr. K. Glaser,*  
predsednik.

*Dr. Gregorin,*  
denarničar.

**Kateri bo?** Prizor iz domačega življenja. Po Bogosl. Rogačkem predelal *J. pl. K(leinmayr)*. V Celji, 1892. Tiskal in založil Dragotin Hribar. 29 stranij. Cena 15 kr., po pošti 17 kr. — Manjšim čitalniškim odrom po kmetih, kjer ni posebnih zahtev, utegne igrati ustrezati. Kakor pravi g. pisatelj, igrala se je po tej izpremambi že večkrat z dobrim uspehom na Goriškem, na Krasu, v Istriji in na Koroškem.

»**Fr. Levstik kao pesnik.**« Gospod *Fr. Schak* v Zagrebu, ki je nedavno o izdaji Levstikovih zbranih spisov priobčil dva podlistka v praški »Politiki«, spisal je za 34. številko zagrebskega »Vienca« lepo razpravo o Levstiku pesniku. Oceno Levstikovih prozajskih del obeta, kadar izideta poslednji dve knjigi, vendar priznava že sedaj, »da je

gospodin **Fr. Levec**, kojemu je povjereno uredjivanje Levstikovih djela, svoj posao ovršio vješto i savjesno.“

**Dramatično društvo v Ljubljani**, kateremu je namen vzdržavati slovensko gledališče v Ljubljani, naznanja s tem, da se otvori s 1. dnem septembra meseca 1892. leta dramatična šola. Tej šoli je namen, podati onim, kateri se hočejo posvetiti slovenskemu gledališču, potreben pouk v igranju in deklamaciji. Dramatično društvo vabi torej óne dame in gospode, ki hočejo stopiti v dramatično šolo, naj zglasé svoj pristop pismeno odboru Dramatičnega društva. Pouk v dramatični šoli je brezplačen. Učenci in učenke, ki pokažejo potrebno sposobnost po dovršeni šoli, bodo se angažovali za slovensko gledališče.

**Dramatično društvo v Ljubljani.**

Predsednik :

*Dr. Ivan Tavčar.*

Tajnik :

*Anton Trstenjak.*

**Novi grobovi.** Dne 1. velikega srpana je umrl v Ljubljani po daljši bolezni profesor zagrebske gimnazije *Ivan Zupan*, brat g. prof. Tome Zupana, v 48. letu dóbe svoje. Pokojnik je služboval v Gorici, na Reki, v Varažlinu in končno v Zagrebu. Zlasti v prejšnjih letih se je rad bavil s književnostjo slovensko, zlagal pesmi, izmed katerih so nekatere natisnjene v Razlagovi pesmarici in danes splošno znane, n. pr. „Lahko noč, dekle sladko“, „Grajska hči“, „Savska“; v izvestjih reške gimnazije pa je priobčeval znanstvene sestavke in bil sploh priden sotrudnik slovenskim časopisom. Blag bodi spomin odličnemu rodoljubi!

Dne 23. malega srpana je umrl v Rajhenburgu ondotni šolski ravnatelj *Fr. Jamšek*, večí pedagoški pisatelj slovenski, čegar večji knjigi „Šolske Drobstinice“ in „Napake pri vzgoji otrok“ sta dobro znani našemu učiteljstvu. Vse polno manjših člankov, dopisov, razprav in t. d. je raztreseno po raznih zlasti šolskih listih slovenskih. Naj v miru počiva!

Dne 11. m. m. je umrl v Pragi sloveči pisatelj in dramaturg národnega gledališča, *Ladislav Stroupežnický*, v 42. letu dóbe svoje. Jako hvalijo zbirko njegovih povestij in črtic „Lidé směšní a ubozí“, katera je izšla lani pod izpreme njenim naslovom „Z Prahy a venkova“. Pokojnikove drame „Černé duše“, „Rarášek Zvíkovský“, „Paní mincmistrová“, „Václav Hrobčický z Hrobčic“, „Naši furianti“ so in ostanejo díka češkega gledališča. Poleg tega, da jim je snov zajeta iz življenja češkega, ponašajo se s toliko tehniko, da Stroupežnickemu ni bilo vrstnika med češkimi dramatiškimi pisatelji. — V njega ostalini se je našla mimo nekaterih črtic nova drama iz malomestnega življenja.

**Književnost hrvaška** je v prvi polovici t. l. tudi razven perijodiških listov in časopisov obrodila dosti dobrega sadu. Sivi starček in znani pesnik *dr. Stjepan Iljašević* je pod naslovom „Šala i satira“ izdal zbirko svojih šaljivih in satiriških pesmij, med katerimi jih je nekoliko prav ostrih na ljudske zmote in napake. — Silno obdarovani in izmed živih pesnikov najobjubljenější pesnik hrvaški, *August Harambašić*, razveselil nas je v „Nevenkah“ z novim lepim šopkom, v katerega je povezal 60 lirskih pesmij, ki so po obliki dovršene kakor vse njegove prejšnje pesmi, po katerih ljudje vedno radi sezajo. — *Stjepko Španić* je izdal prvence svoje „Im mortelle“, v katerih sicer poznaš začetnika, ali tudi vidiš, da ima mladi pesnik dosti daru, in bi sčasoma utegnil spisati še kaj boljšega. — Tega pa ne moremo reči o *Mirku Kožuliću*, ki nam v svojih „Zimzelenkah“ tudi podaja nekoliko prvih pesmij svojih, o katerih se kritika ni izrazila nič kaj povoljno. — V Mostaru je izšla nova izdaja „Narodnih pjesama bosanskih i hercegovačkih“, ki sta jih med ljudstvom nabrala prevredna frančiškana *Ivan Jukić* in *Grga Martić*. — Nádejpolni pisatelj in navdušeni prijatelj hrvaške dramatiške